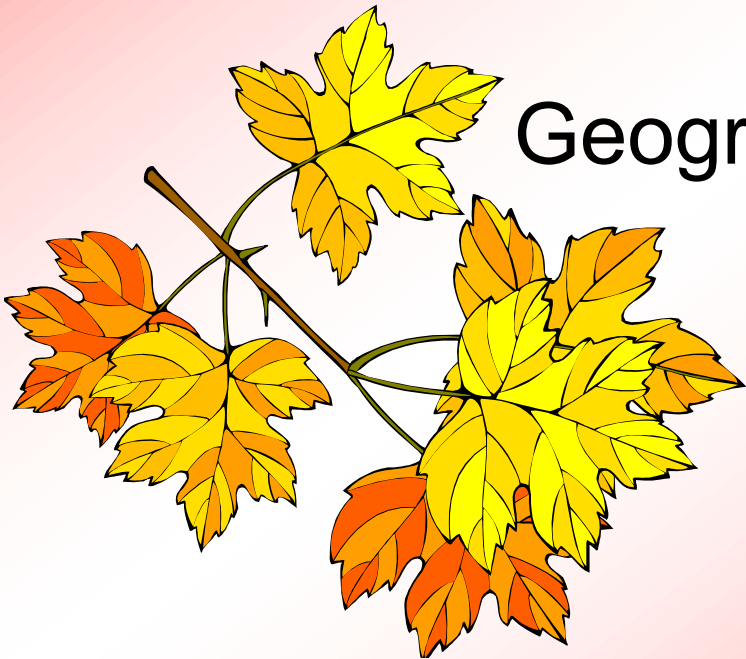

Čím je výnimočná Kanada

Geografia 6. ročník ZŠ

Zemepisná poloha

Kanada leží v Severnej Amerike

Jej brehy obmývajú tri oceány:

- ♣ Tichý na západe
- ♣ Atlantický na východe
- ♣ Severný ľadový na severe

Hraničí s USA

Ku Kanade patria aj mnohé ostrovy na severe a v Tichom oceáne

Členenie

Kanada ako všetky veľké krajiny je veľmi rozmanitá

Veľkú časť územia Kanady tvorí takmer nedotknutá príroda

Medzi takéto oblasti patrí **Kanadská Arktída**, kde sa nachádza **zľadovatené súostrovie**

Asi polovica územia je pokrytá **Kanadským štítom**

Okolo Veľkých jazier sa **rozkladá nížina**, ktorá bola vytvorená ľadovcom

Známym pohorím sú **Kordillery** a **Rocky Mountains**

Krásy prírody - jazerá

Veľké medvedie jazero (Great Bear Lake) je jazero v severozápadnej Kanade

- **výška: 156 m nad morom**
- **rozloha: 31 792 km²**
- **maximálna hĺbka: 446 m**

Veľké jazero otrokov (Great Slave Lake) je jazero v severozápadnej Kanade

- **výška: 156 m nad morom**
- **rozloha: 28 438 km²**
- **maximálna hĺbka: 614 m**

Je to najhlbšie jazero v Severnej Amerike

Kanada v číslach

Rozloha : cca *9,9 miliónov km²*

Počet obyvateľov : cca *31 miliónov*

Jazyky: *angličtina, francúzština* – oba úradné

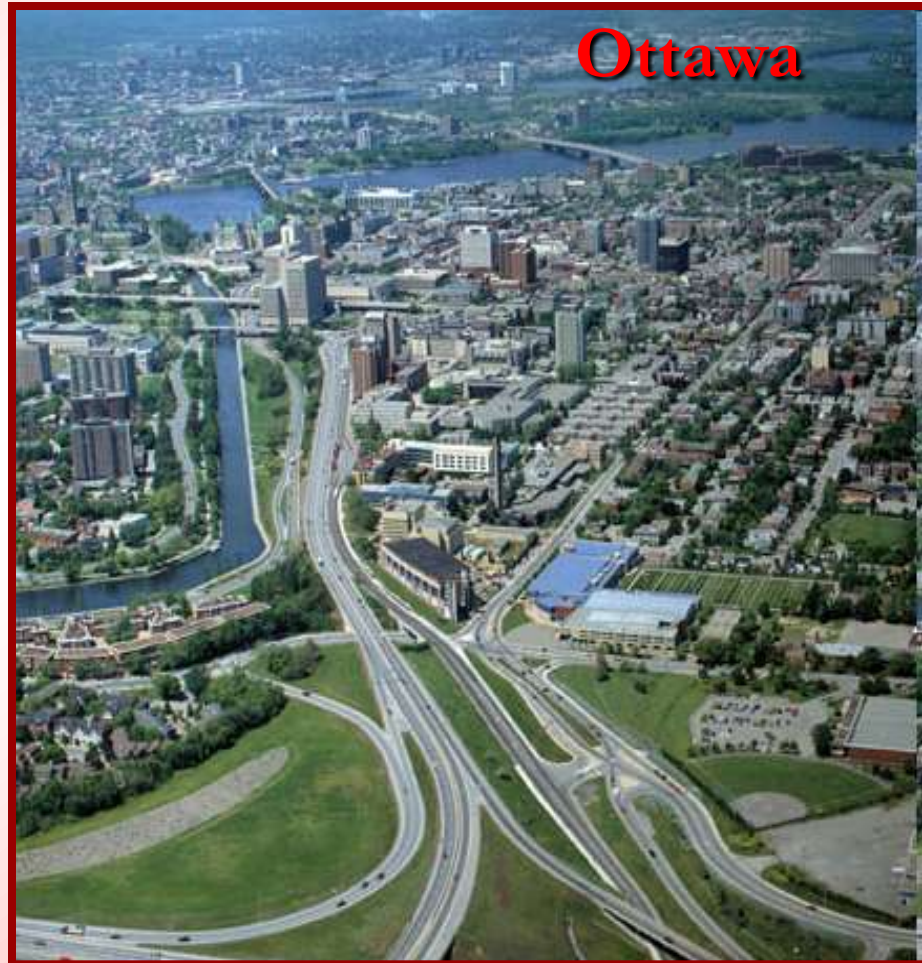
Väčšina obyvateľstva Kanady žije pri hraniciach s USA

Správne členenie: *10 provincií a 3 teritóriá*

Národnostné zloženie: *Angličania (28%), Francúzi (23%), Škóti, Íri, Nemci, Taliani, Ukrajinci, Čiňania*

Pôvodnými obyvateľmi boli *Eskimáci a Indiáni*. Dnes ich počet netvorí ani 2 % celkovej populácie.

Hlavné mesto : **Ottawa**

Podnebie

Klimatické podmienky sú
vd'aka obrovskej rozlohe
krajiny veľmi rozmanité

Na najvzdialenejšom severe a na
arktickom súostroví je
drsne polárne podnebie
(priemerné ročné teploty od
0 do -2°C a zrážky do 200
mm)

Zvyšok krajiny je v **miernom
pásme** s veľkými
teplotnými rozdielmi v lete
a v zime

Nerastné bohatstvo Kanady

Kanada je štát bohatý na nerasty

Všetky suroviny sú vhodné na spracovanie

- **NIKEL** - Sudbury v Ontáriu - najväčšie ťažiská, pri Thompsonse
- **MEĎ** - štvrté miesto na svete, najviac jej je v Britskej Kolumbii, v severnej Manitobe, v Quebecu a na Yukone
- **KOBALT** - tretie miesto na svete, Sudbury v Ontáriu, Cobalt
- **OLOVNATOZINKOVÉ RUDY** - Britská Kolumbia, Nové Škótsko, Nový Brinswick
- **CHRÓMOVÁ RUDA** - Britská Kolumbia, Quebec
- **STRIEBRO** - Britská Kolumbia, Quebec, Cobalt
- **ZLATO** - Yukon, Britská Kolumbia, Quebec
- **URÁN** - tretie miesto po JAR a po Zaire, pri Veľkom medved'om jazere, Uranium City, Britská Kolumbia, Quebec, Sault (blízko Sudbury)
- **ROPA** - Alberta (700 mil. ton ročne, nie veľa, ropu aj dovážajú)
- **DECHTOVÉ PIESTY** - Alberta (1 miliarda ton zásob)
- **ZEMNÝ PLYN** - Alberta (ročne asi 80 až 90 miliard m³), najväčší plynovod - 1200 km
- **UHLIE** - Quebec, Britská Kolumbia, Alberta
  - **čierne uhlie** 38 až 40 miliónov ton
  - **hnedé uhlie** 28 až 30 miliónov ton
- **ŽELEZNÁ RUDA** - Nové Škótsko, Ontáriu, New Foundland, Labrador City

Hospodárstvo

Kanada je krajinou s vysoko rozvinutým priemyslom a poľnohospodárstvom

Kanadu môžeme charakterizovať ako krajinu nachádzajúcu sa na vysokom stupni ekonomického rozvoja

Priemyselná výroba Kanady stojí vo svete hneď za USA

Celkovým objemom priemyselnej výroby je medzi vyspelými krajinami na 7. mieste za USA, Japonskom, SRN, Veľkou Britániou, Talianskom a Francúzskom

Najvýznamnejšie mestá : Quebec, Ontario, Britská Kolumbia, Alberta

Ekonomicky zaostalejšie sú provincie na pobreží Atlantického oceánu

Quebec

Alberta

Ontario

Britská Kolumbia

Priemysel

Rozhodujúca časť priemyslu sa nachádza v provinciách Quebec a Ontario - je tu zastúpených najviac odvetví - **ťažobný priemysel, kovopriemysel, chémia, textil, spracovanie dreva, energetický a strojárenský priemysel**

Priemyselné podniky sú sústredené najmä v mestách : Montreal, Toronto, Winnipeg, Vancouver

Veľká priemyselná oblasť je na Niagarskom polostrove : Toronto, Hamilton, London, Windsor, Kitchener

Energetický priemysel je základ pre ostatné odvetvia

Má veľa hydroelektrární aj 5 atómových elektrární - tvoria zvyšok energetického priemyslu

Toronto

Winnipeg

Montreal

Vancouver

Ťažobný priemysel

V súčasnej dobe sa v Kanade ťaží **60 druhov rozličných kovov a rôznych nerastov**

Produkciou týchto surovín v prepočte na jedného obyvateľa sa radí na **1. miesto vo svete**

Kanadské bane produkujú viac uránu a zinku než hociktorá krajina, produkciou niklu, síry, azbestu a sadry sa radí na **2. miesto vo svete**

V súčasnosti je v Kanade v prevádzke **viac ako 300 baní ťažiacich základné nerastné suroviny, 40 zlatých baní, 45 baní na ťažbu zlata, striebra a farebných kovov, 12 baní na ťažbu draselných solí a 7 baní na ťažbu uránu a rádia**

Kanada je popredným svetovým producentom a vývozcom uránu

Významné miesto zaujíma tiež v ťažbe ropy

Hutnícky priemysel

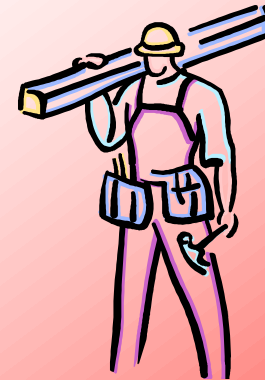
Viaže sa na ťažbu nerastných surovín

Hlavné centrá hutníctva sú : **Hamilton (Ontario) , Sydney (Nové Škótsko)**

Oceliarsky priemysel kontroluje **Steel Co. of Canada a Dominions Foundries and Steel**

Surové železo - ročná produkcia je 20 miliónov ton a aj ocele asi toľko

Bauxit - 900 tisíc ton - **vyváža sa**

Strojársenský priemysel

Najdôležitejším odvetvím strojárstva je **automobilový priemysel**

Viac ako 4/5 kapitálových investícií v Kanade patrí americkým monopolom : **General Motors, Ford, Chrysler...**

Hlavným strediskom automobilového priemyslu je **Windsor** - prepojený je riečnym tunelom a mostom s centrom automobilového priemyslu - mestom **Detroit**

Automobilový priemysel je aj v Ottawe

Ostatné odvetvia

- **stavba lodí a lietadiel** - Montreal, Toronto
- **výroba poľnohospodárskych strojov, elektrických zariadení a prístrojov**

Drevársky priemysel

Kanada je **bohatá na lesy**

Nachádzajú sa tu **všetky druhy stromov**

Typickým stromom pre Kanadu je javor

Výrobou papiera a celulózy je Kanada na 1. mieste medzi producentnými krajinami

Väčšina produktov drevárskeho priemyslu sa vyváža

Výroba papiera, celulózy a výrobkov drevárskeho priemyslu je kontrolovaná známymi Kanadskými spoločnosťami :

MC Millan, Bloedel, Domtar, Consolidated-Bathurst

Papierenský priemysel - výroba novinového papiera - 1. miesto na svete (Coverbrooks)

Potravinársky priemysel

Je zameraný na spracovanie domácich a zahraničných surovín domáceho a zahraničného trhu

- má starú tradíciu a kvalitné suroviny
- má svetovú obilnicu a továreň na chov dobytka
- má všetky odvetvia - mlieko, ryby, mäso, obilie, ovocie, zelenina
- nevyrába sa tu alkohol ani pivo - predáva sa to iba v špeciálnych predajniach (Destillers Corp - Seagrams)

Firma Imasco je hlavným výrobcom tabakových výrobkov

Kanada vedie aktívny boj proti fajčeniu a preto je tu prudký rast cien cigariet

Textilný priemysel

Nespracúva domáce suroviny, ale spracúva
dovozové suroviny : **bavlna, vlna, hodváb**

Je tu rozšírený aj **odevný priemysel** - odevy sa
dovážajú zo štátov Európskej únie - London,
Paris

Poľnohospodárstvo

V Kanade môžeme zhruba vymedziť 2 poľnohospodárske oblasti :

➤ **Laurentínska**

➤ **Prérijná**

Pestuje sa : **pšenica, ovos, jačmeň, raž a kukurica**

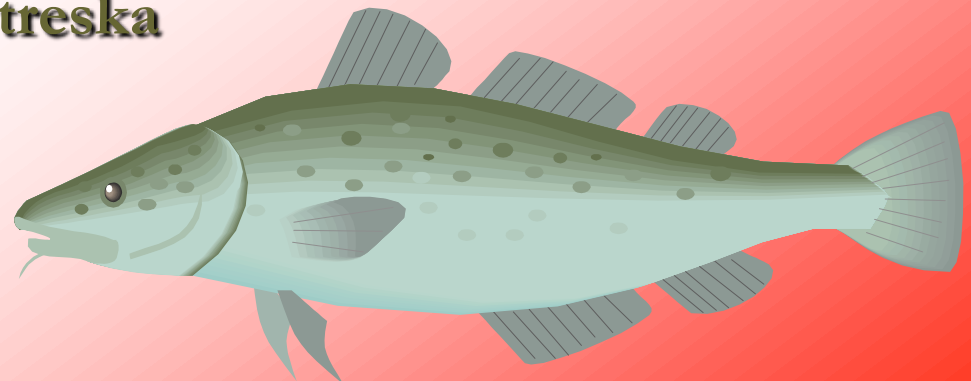
Pšenica je najdôležitejšou plodinou pestovanou v krajine

Rozhodujúci význam má pestovanie ovocia a zeleniny

Veľká pozornosť sa venuje ovocinárstvu - jablká, broskyne

**Je tu intenzívny chov ošípaných, hydiny, hovädzieho dobytká -
na mlieko, mäso**

Rybolov - loví sa losos, sled, treska

Doprava

Má veľké požiadavky na železničnú, cestnú a leteckú dopravu

Železničná doprava - 73.000 km

- Najstaršou železnicou je **Kanadská železnica**
- **Labradorská železnica** - slúži pre dopravu výbornej labradorskej železnej rudy

Cestná doprava - 900.000 km

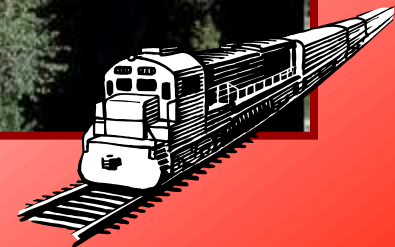
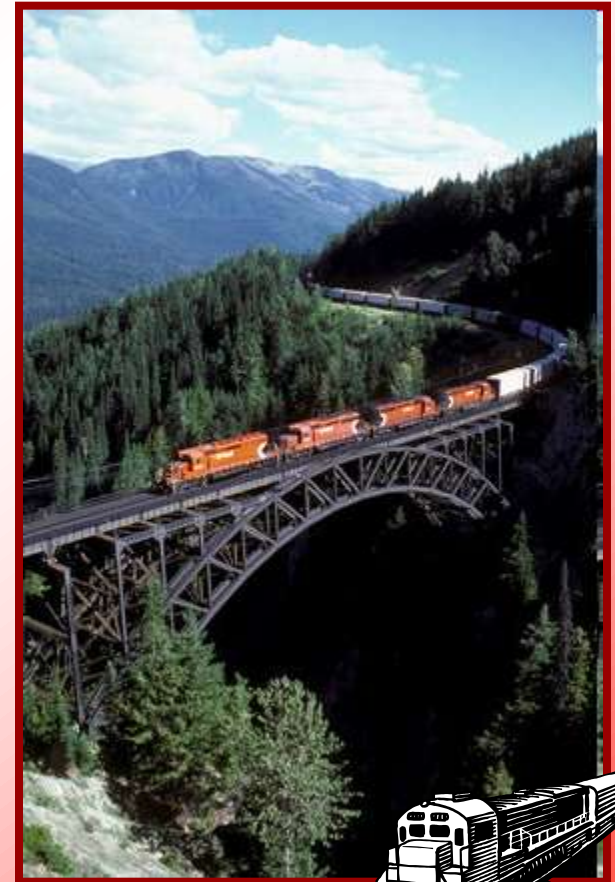
Letecká doprava - využíva sa hlavne na prepravu osôb

Vodná doprava - veľa riek a jazier

Prístavy sa delia na :

- atlantické
- pacifické

Dôležité kanadské prístavy : Toronto, Port Arthur, Fort Wiliam, Ottawa ...

Ochrana životného prostredia

- **recyklácia odpadu**
- **nepatrné znečisťovanie ovzdušia**
- **výroba elektrickej energie vo vodných elektrárnach**
- **citlivý prístup na prípadné nepriaznivé zásahy do životného prostredia**
- **zriaďovanie národných parkov :**
  - ♣ *Wood Buffalo* - najväčší z nich – na severozápade – takmer pri hraniciach s USA a Aljaškou)
  - ♣ *Banff a Jasper* – známejšie a navštevovanejšie – bližšie k viac obývaným oblastiam

Národné parky

Národný šport

Národným športom v Kanade
je **hokej**

Dlhá zima umožňuje hrať hokej
nielen v halách ale aj na
otvorených klziskách

**Kanadské národné hokejové
mužstvo** je jedno z
najlepších národných
reprezentačných mužstiev v
ľadovom hokeji v histórii

Zimné olympijské hry 2010

XXI. zimné olympijské hry sa uskutočnia vo februári 2010 v kanadskom meste **Vancouver**

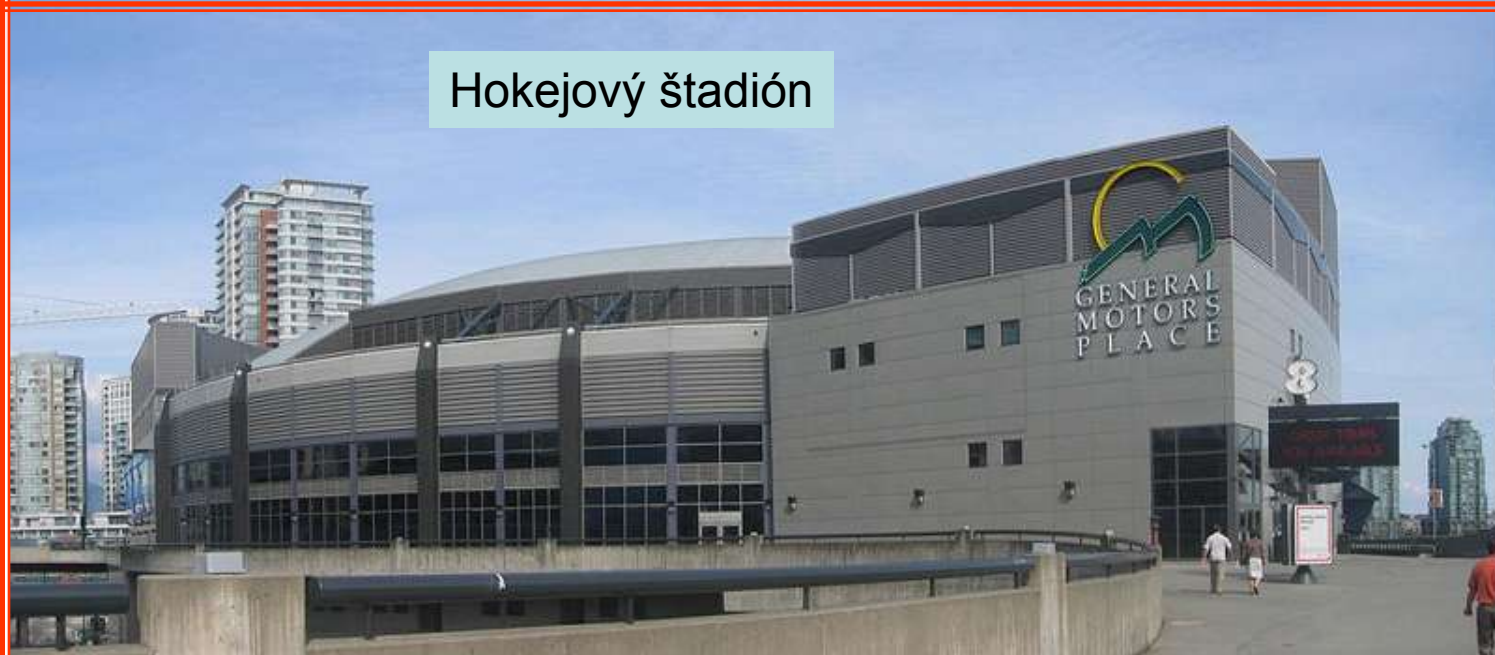
Vďaka tomu sa Vancouver stane po mestách Montreal a Calgary tretím kanadským olympijským mestom

Zimné olympijské hry sa do Kanady *vrátia po 22 rokoch od olympiády v Calgary* a do Severnej Ameriky *po ôsmych rokoch od Zimných olympijských hier v roku 2002 v Salt Lake City*

Štadión BC Place - Vancouver

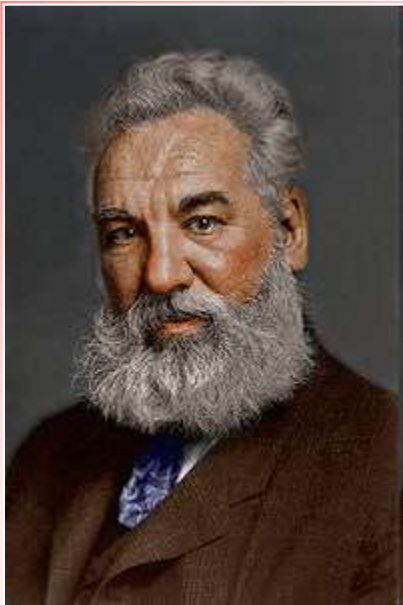
Hokejový štadión

Osobnosti Kanady

Alexander Graham Bell

britsko-americký fyzik,
vynálezca a fyziológ

Jim Carrey

herec

Wayne Gretzky

bývalý kanadský
profesionálny hokejový hráč

zapamätajme si:

Kanada je rozlohou druhý najväčší štát sveta.

Prírodné podmienky umožňujú osídlenie v južnej časti štátu.

Pre hospodárstvo Kanady má veľký význam jej susedstvo s USA.

Najväčšie mestá Kanady sú Toronto a Montreal.

Prívlaskty typické pre Kanadu : javory, veľké zastúpenie lesov, papier, pšenica, nikel, zinok, drevo, hokej.